

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. An Papa possit errare definiendo aliquid de Fide extra Concilium
Generale? Et sententia affirmativa aliquorum adducitur. Ex part. 11. tr.
addit. 2. res. etiam 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Pontificem eorum Vicarium, & successorem peruenisse.

10. Et ego quidem, (dum genuflexi ante Pontificis pedes cruce signatos existimus) cogito ipsum nobis asserere, Vultis, ne pedes vestri commoueantur? *Psal. 37.* Vultis, ut pedes vestri dirigantur in viam pacis? *Luc. 1.* Vultis, ut pedes vestros perficere in semitis Domini? *Psal. 16.* Vultis, ut ipse Dominus custodiat introitum & exitum pedum vestrorum? *Psal. 120.* Amplectimini crucem, tribulationes vide licet, & mortificationes; quia hæc sunt via Regia, quæ ducit ad Cælum; & postea dñm eius calceamentum ornatum cruce actu osculamur; cogito Pontificem nobis dicere: Non habemus hic ciuitatem permanentem, sed futuram inquirimus, Paulus *ad Hebr. 13.* Si vultis super hanc ciuitatem calceamen-

tum extendere (vt locutus est Dauid *ubi supra*, id est dominium, & possessionem illius habere) amplectimini crucem exemplo Saluatoris, de quo dicitur, quod oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. *Luc. 24.* Regnum enim cælorum vim patitur. *Matth. 11.* Et idem per multas tribulationes oportet nos intrare in Regnum Dei. *Matth. 14.* Itaque ex his mysticis interpretationibus patet appositè Pontificem calceos cruce signatos gestare.

Et hæc dicta sufficiant circa præsentem tractatum, quæ omnia Sanctissimo D. N. humiliter corrigenda submitto; præmissa priùs Adoratione Pontificia; idem procumbens, & pronus in terra eius pedes osculando, in detestationem omnium hæreticorum, ingenti animi submissione ipsum venerabundus, adoro.

TRACTATUS QVINTVS

DE

INFALLIBILITATE DECRETORVM ROMANI PONTIFICIS extra Concilium.

RESOLVTIO PRIMA.

An Papa possit errare definiendo aliquid de Fide extra Concilium Generale?

Et sententia affirmatiua aliquorum adducitur. Ex p. 11. tract. addit. 2. Resol. etiam, 1.

§. 1. **S**APIENTISSIMVS Dominus Noster Innocentius Decimus nunc feliciter regnans nouissimè promulgauit Constitutionem quandam datam Romæ pridie Kalendas Iunij 1653. contra Concilium Iansenium Episcopum Ipresem, & quosdam alios Iansenistas, in qua ad instantiam plurimorum Galliarum Episcoporum petentium declarationem quinque propositionum, illas declarauit, & damnauit tanquam hæreticas, vt videre est in dicta Bulla posita in fine romi quinti, nostrorum operum. Sed eruditissimus Petrus de Marca Archiepiscopus Tolosanus testatus est mihi per epistolam datam Parisiis die 19. Iulij 1653. aliquos Iansenistas occasione dictæ Bullæ ausos fuisse asserere, Pontificem extra Concilium non posse determinare aliquid circa fidem; quod etiam ausi sunt dicere tempore fel. mem. Urbani VIII. vt patet apud doctissimum Caramuelem in *Theologia fundamentali, fundament. 4. num. 169.* Propositio ardenti cauterio inurenda. Vnde ego ad compescendam eorum audaciam, & temeritatem, illam in hoc Tractatu labefactare conabor, infallibilitatem Romani Pontificis extra Concilium secundum Catholicam veritatem stabiliendo. Hoc enim debet Apostolorum

Principi Petro patrono, ac intercessori meo, qui in suo successore adhuc regnat, & loquitur, nec non Sanctæ Sedi Apostolicæ, ac Sanctissimo D. N. Innocentio, quorum humillimus, ac indignus minister existo.

2. Itaque ad propositam quæstionem, respondeo, olim quosdam docuisse, quod quamuis Romanus Pontifex cum Concilio Generali errare non possit in definiendo, tamen si seorsum definiat, possit errare; & hanc sententiam tenent Adrianus in 4. sententiarum in materia de Sacram. Confirmat. art. 3. ad secundum principale. Castro lib. 1. contra hæreses cap. 2. & latius cap. 8. Gerson. tract. de potest. Eccles. Almainus in 3. dist. 24. q. 5. dub. 6. & alij.

3. Probatur hæc opinio, primò, quia non legitur in Evangelio, quod concessum sit hoc privilegium Petro, aut eius successoribus, sicut legitur, concessum fuisse toti Ecclesiæ, quæ repræsentatur per Concilium Generale Ioan. 14. Alium Paraclytum dabo vobis, vt maneat vobiscum in æternum, & ita Ecclesia dicitur columna veritatis. Vnde *Astor. 15.* cum orta esset controuersia de legalibus, non ad Petrum, sed ad Concilium Apostolorum simul cum Petro delata est, vt definiretur.

4. Probatur secundò, quoniam ad definiendum aliquid de fide debet præcedere sufficiens diligentia, quam certum est fieri in Concilio Generali, sed non ita certum, quod fiat à solo Papa seorsum. Deinde aliàs frustra congregaretur Concilium Generale ad definiendum aliquid de fide. Vnde in Epistola Concilij Africani ad Celestinum Papam dicitur maioris roboris esse, quæ à multis, quàm quæ ab vno Episcopo

Episcopo decernuntur. Deinde etiam si Papa non possit errare dum definit aliquid, quod sit de fide, & de necessitate ab omnibus explicitè credendum, tamen si definit aliquid, quod non est ex necessitate ab omnibus credendum, non videtur inconveniens, quod quantum ad hoc possit errare.

5. Probatur tertio, qui repugnat definitioni Romani Pontificis, non est hæreticus: ergo signum est non esse ejus iudicio adhaerendum tanquam certo, & infallibili. Antecedens probatur ex B. Cypriano, qui acriter repugnavit Stephano Pontifici definiendi, quod ab hæreticis baptizati, non essent rebaptizandi. Imò S. Augustinus lib. 2. de Baptismo cap. 7. & seq. clarè docet varias ea de re fuisse tum sententias Catholicorum, & quidem sine crimine, quoad nulla extabat Concilij universalis definitio.

6. Probatur quarto, Pontifex si hæreticus sit, potest velle Ecclesiam errore maculare, & ad hanc maculam imponendam definitione uti. Ergo ejus definitio non est infallibilis veritatis. Et confirmo, si hoc tempore, quo Pontifex occultam hæresim infusus sit, suboriretur aliqua dubitatio de rebus ad fidem pertinentibus, quid obstat potest, quominus tunc Pontifex errorem firmet, & pro veritate credendum fidelibus proponat? Poterit ergo Pontifex errare.

7. Et tandem probatur quinto, quia plura sunt scripta Doctorum à Pontifice approbata, quæ tamen non sunt omnino vera. Ergo Pontifex errare potest. Antecedens probatur ex cap. Sancta Romana 15. dist. ubi à Gelasio Papa approbantur scripta Cypriani, Chrysostomi, Gregorij Nazianzeni, Basilij, & Ambrosij: atqui in his scriptis plura quæ veritatem non attingunt, continentur. Nam cum illis temporibus non erat de omnibus elucidata veritas, & ex alia parte non erant scriptores Canonici, merito potuerunt errare, ut rectè expendit Cano lib. 7. de locis cap. 3. conclus. 2.

RESOL. II.

Opinio negativa firmatur, nempe Decreta Pontificis esse infallibilia, etiam emanata extra Concilium. Ex part. 11. tract. addit. 2. Ref. etiam 2.

§. 1. Verum his non obstantibus negativam sententiam à Catholicis tenendam esse existimo, & illam tuetur D. Thomas 2. 2. q. 8. art. 10. & infra q. 11. art. 2. ad 3. & 4. contra gent. c. 79. & in opuscul. 1. contra errores Græcor. cap. 33. & à cap. 65. usque ad 70. tenent expositores D. Thomæ, Bannez, & Aragonius ad istum art. 10. Valentia §. 40. & 45. Bellarm. lib. 4. cap. 3. tract. 2. de auctoritate Papa cap. 9. Turrecremata lib. 2. cap. 109. Osius lib. 2. contra Brenum cap. 18. Driedo lib. 4. de dogmatibus cap. 3. part. 3. Waldensis lib. 2. fidei cap. 47. & 48. Echius tractat. de primatu Petri. Soto in apolog. pro sua confess. fidei cap. 83. Victoria relectione de potestate Ecclesia. Rhopenhis art. 28. contra Lutherum. Atriaga in cursu Theol. tom. 5. disput. 9. sect. 4. n. 22. Amicus in cursu Theol. tom. 4. disput. 7. sect. 1. n. 23. Caramuel in Theol. fundamentali fundam. 8. num. 169. Suarez, Malderus, Wigets, Castillo, Tannercus, Granadus, Canus, Fragofus, Stapletonius, ubi infra, quibus adde Turrianum in 2. 2. disputat. 16. dub. 1. Poncium in cursu Theol. disputat. 28. quest. 2. conclusio 9. num. 13. Silvius in controvers. libro 4. quest. 2. artic. 8. & novissimè Brunum Chassaing de privileg. Regul. part. 1. tract. 1. cap. 1. propos. 2. cum Andrea Duallio tract. Tom. 1 X.

de Romano Pontifice part. 2. quest. 1. asserentes, quod Pontifex dum definit aliquid de fide, etiam si seorsum, & sine Concilio definiat, errare non potest. Ista conclusio videtur mihi definita à Leone X. in Bulla contra articulos Lutheri, ubi inter alios articulos ipsius damnat. 28. in quo dicebat, Papam errare posse in definiendo, &c. eundem errorem tenuit Petrus Ochsiomensis damnatus in Concil. Complut. confirmat. per Sixtum IV. denique in disp. de Concil. dictum est multos errores hæreticorum, quos Ecclesia damnat condemnatos esse per sententiam Romanorum Pontificum extra Concilium, qualis est error Pelagianorum, Priscillianistarum, &c.

2. Probatur ista nostra conclusio potissimè ex verbis Christi ad Petrum Luc. 22. Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos. Quibus verbis duo privilegia data sunt Petro, & eius successoribus propter orationem Christi. Primum, ut non deficiat fides Petri: Secundum, ut confirmet fratres in fide, quorum utrumque, aut quodlibet seorsum non potest præstare Petrus, aut Romanus Pontifex eius successor, si possit errare in definiendo, &c. quia tunc jam deficeret fides Petri in Ecclesia, & non posset confirmare fratres in fide.

3. Deinde probatur manifestè, eo quod Concilia Provincialia, eo ipso quod à Papa approbentur, censentur esse infallibilis veritatis, ut ostenditur ex Milevitano, & Aranscano, & aliis; ergo etiam sine Provinciali Concilio erit infallibilis regula. Patet; nam si semel Generale, quod videtur representare totam Ecclesiam non requiritur, certè nec Provinciale, quia hoc non habet ullam infallibilitatem, ergo: Adde, quod si in Ecclesia est talis infallibilitas, debet esse in eius capite: quale Pontifex; nam cum frequenter sæpè fuerint difficultates circa fidem, non expediebat ullo modo ea à sola tota Ecclesia simul iuncta posse decidi: ea enim convocatio in tot occasionibus moraliter esset impossibilis, ergo debuit esse una persona, quæ sine difficultate saltem per litteras conveniri posset: qualis est Summus Pontifex, qui alioquin supremam in totam Ecclesiam habet iurisdictionem.

4. Hinc Eugenius III. in canonizatione Sancti Henrici, quæ habetur in Bullariotom. 1. supponens ordinatè canonizationem solere fieri in Concilio addit hæc: Auctoritate tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ omnium Conciliorum firmamentum est ad eam canonizationem, &c. Vbi ponderandum à Pontifice doceri duo: primum Concilia non habere firmitatem, nisi quam accipiunt à Pontifice Romano; Undè inferitur, ea ante approbationem Pontificis non esse de fide. Secundò pondero, ipsum Pontificem ibid. sentire eam auctoritatem, quæ Concilio dat firmitatem, posse extra Concilia totam suam firmitatem habere: undè intulit, se etiam extra Concilium posse ad canonizationem procedere.

5. Et tandem, omnia superius confirmantur, quia plurimi Pontifices varios errores absque vilo Generali Concilio condemnarunt, quorum condemnatio à tota Ecclesia acceptata fuit, ut patet ex primis trecentis annis, in quibus nulla unquam Concilia Generalia propter ingruentes persecutiones coacta leguntur, cum tamen multæ in fide questionibus toto hoc tempore feliciter sopitæ, & determinatæ fuerint per Pontificum definitiones. Nec dicant adversarij hos errores pro hæresibus habitos non fuisse, donec his Pontificum definitionibus Conciliorum Generalium calculus accederet; falsum enim est omnibus quotquot fuerunt erroribus